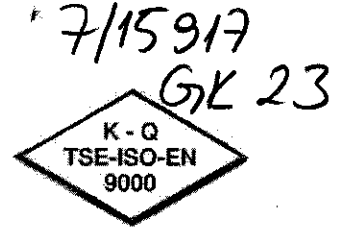

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.13.SGB.0.13.00.00-610- 2454
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7/15917)

25-11-2010

055942

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 05/10/2010 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-25222 sayılı yazınız.

Zonguldak Milletvekili Ali İhsan KÖKTÜRK'e ait 7/15917 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler ekte sunulmaktadır. Bilgilerinize arz ederim.

Ömer DİNÇER
Bakan

EK : 1 yazı

İnönü Bulvarı No:42 Emek 06520 Ankara
Tel : 0312 212 20 72 – Faks : 0312 215 18 00
www.csgeb.gov.tr

İrtibat : G.KODAL Araştırmacı
Tel : 296 64 36
e-mail : gkodal@csgeb.gov.tr

**ZONGULDAK MİLLETVEKİLİ ALİ İHSAN KÖKTÜRK'ÜN 7/15917 ESAS NO'LU
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP**

Anayasamızın 55 inci maddesinde, ücretin emeğin karşılığı olduğu, Devletin, çalışanların yaptıkları işe uygun adaletli bir ücret elde etmeleri ve diğer sosyal yardımlardan yararlanmaları için gerekli tedbirleri alacağı, asgari ücretin tespitinde çalışanların geçim şartları ile ülkenin ekonomik durumunun da göz önünde bulundurulacağı hükme bağlanmıştır.

4857 sayılı İş Kanununun 39 uncu maddesinde, iş sözleşmesi ile çalışan ve bu Kanunun kapsamında olan veya olmayan her türlü işçinin ekonomik ve sosyal durumlarının düzenlenmesi için Bakanlığımızca Asgari Ücret Tespit Komisyonu aracılığı ile Asgari Ücret Yönetmeliğinde belirlenen ilke ve esaslara göre ücretlerin asgari sınırlarının en geç iki yılda bir belirleneceği öngörülmüştür.

Söz konusu Yönetmelik Maliye Bakanlığı ile birlikte hazırlanmış ve 01/08/2004 tarihli ve 25540 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Anılan Yönetmeliğin 4/d maddesinde, asgari ücret; "İşçilere normal bir çalışma günü karşılığı ödenen ve işçinin gıda, konut, giyim, sağlık, ulaşım ve kültür gibi zorunlu ihtiyaçlarını günün fiyatları üzerinden asgari düzeyde karşılamaya yetecek ücret" olarak tanımlanmıştır.

7 nci maddesinde, asgari ücretin en geç iki yılda bir olmak üzere, işçilerin 16 yaşını doldurmuş olup olmadıklarına göre ayrı ayrı belirleneceği, Asgari Ücret Tespit Komisyonunun, asgari ücretin belirlenmesinde; ülkenin içinde bulunduğu sosyal ve ekonomik durumu, ücretliler geçinme indekslerini, bu indeksler yoksa geçinme indekslerini, fiilen ödenmekte olan ücretlerin genel durumunu ve geçim şartlarını göz önünde bulunduracağı hükmü yer almıştır.

Anılan maddede her ne kadar, asgari ücretin en geç iki yılda bir belirleneceği öngörülmüşse de 1987 yılından bu yana asgari ücretler her yıl yeniden belirlenmektedir.

Asgari ücret; kamu düzeni ile ilgili olup işçilere, Asgari Ücret Tespit Komisyonunca belirlenen asgari ücretin altında bir ücretin ödenmesi yasal olarak mümkün değildir.

Asgari Ücret Tespit Komisyonunca, asgari ücret brüt olarak tespit edilmekte ve yasal kesintiler (SSK primi işçi hissesi, gelir vergisi, damga vergisi ve işsizlik sigortası primi kesintisi) yapıldıktan sonra kalan miktar işçiye ödenmektedir.

Asgari ücretin belirlenmesini düzenleyen Asgari Ücret Yönetmeliği uyarınca, asgari ücret pazarlık ücreti değildir. İşçinin asgari düzeyde ihtiyaçlarını karşılayacak, kanun ve yönetmeliğe uygun taban ücretidir.

Asgari ücretin üzerindeki ücret ve sosyal haklar ise, işçi ile işveren arasında akdedilen iş sözleşmesi ve taraflar arasında bağtlanan toplu iş sözleşmeleri ile serbestçe belirlenebilmektedir.

Asgari Ücret Tespit Komisyonu; 2010 yılında uygulanacak asgari ücretin belirlenmesinde, Asgari Ücret Yönetmeliğinin 7 nci maddesi hükmü uyarınca ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik ve sosyal durumu, işçilerin geçim şartları ve 2010 yılı enflasyon hedefi gibi faktörleri değerlendirmiş ve 29/12/2009 tarihli ve 2009/1 sayılı Kararı ile 01/01/2010-30/06/2010 ve 01/07/2010-31/12/2010 tarihleri arasında geçerli olmak üzere asgari ücretleri tespit etmiştir.

Nitekim; Asgari Ücret Tespit Komisyonu; 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008 ve 2009 yıllarında yaptığı asgari ücret tespitlerinde de, ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik durumu dikkate alarak, yıllık enflasyon hedeflerine göre asgari ücretleri tespit etmiştir.

Sosyal Güvenlik Kurumundan emekli olanlar ile bunların ölümü nedeniyle hak sahibi olanlar açısından;

5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında 821,66 TL'nin altında 4.166.335 kişi, (b) bendi kapsamında 2.069.054 kişi gelir/aylık almaktadır.

5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında 2.676,42 TL'nin altında 5.214.141 kişi, (b) bendi kapsamında ise 2.097.589 kişi gelir/aylık almaktadır.

5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında olanlardan 1.151.314 kişinin 821,66 TL'nin, 1.808.764 kişinin de 2.500 TL'nin altında Sosyal Güvenlik Kurumundan aylık aldığı anlaşılmıştır.

4/a ve 4/b aylıklarının 2002-2010 dönemi nominal ve reel artış oranları da aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

AYLIK TÜRLERİ	2002/ARALIK AYLIĞI	2010/ARALIK AYLIĞI	NOMİNAL ARTIŞ ORANI	REEL ARTIŞ ORANI
SSK İşçi	257,1	720,0	% 180,1	% 34,1
SSK Tarım	216,3	643,0	% 197,3	% 42,2
Bağ-Kur Esnaf	148,7	577,3	% 288,2	% 85,8
Bağ-Kur Tarım	65,8	410,3	% 523,4	% 198,4

Öte yandan, kamu ve özel sektör çalışanlarının (emekliler dahil) *prime esas kazançları* dikkate alınarak 821,66 TL ve 2.676,42 TL'nin altında prime esas kazanç beyanında bulunan çalışan kişi sayısı ise aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

AYLIK PRİME ESAS KAZANÇ	821,70 TL ve altı		2,676,50 TL ve altı	
	Çalışanlar	Sosyal Güvenlik Dest. Pirimine tabi	Çalışanlar	Sosyal Güvenlik Dest. Pirimine tabi
Mahiyet Kodu '1' (Kamu-Daimi)	399.406	732	733.698	4.240
Mahiyet Kodu '2' (Özel-Daimi)	4.449.187	100259	6.838.563	182.536
Mahiyet Kodu '3' (Kamu-Geçici)	39.322	160	135.875	1.136
Mahiyet Kodu '4' (Özel-Geçici)	1.180.171	25.608	1.878.704	46.590